

UCHWAŁA Nr RIO.II-00312-112/2023
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku
z dnia 31 stycznia 2023 r.

w sprawie wyrażenia opinii o możliwości sfinansowania deficytu i prawidłowości planowanej kwoty długu przedstawionych przez Gminę Łomża.

Na podstawie art. 13 pkt 10 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r. poz. 1668), art. 230 ust. 4 i art. 246 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, ze zm.) oraz zarządzenia nr 1/14 z dnia 1 kwietnia 2014 r. Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku w sprawie wyznaczenia składów orzekających i ich przewodniczących działających w siedzibie RIO w Białymstoku i Zespołach zamiejscowych w Łomży i Suwałkach

Skład Orzekający w osobach:

Marlena Stachurska-Janczyło	- przewodnicząca
Beata Chmielewska	- członek
Agnieszka Gerasimiuk	- członek

opiniuje pozytywnie z zastrzeżeniem:

- **możliwość sfinansowania deficytu określonego w uchwale budżetowej Gminy Łomża;**
- **prawidłowość planowanej kwoty długu Gminy Łomża, wynikającej z zaciągniętych i planowanych do zaciągnięcia zobowiązań, o której mowa w art. 226 ust. 1 pkt 6 ustawy o finansach publicznych.**

Uzasadnienie

Skład Orzekający sformułował niniejszą opinię w oparciu o uchwały Rady Gminy Łomża z dnia 29 grudnia 2022 r.: nr XL/374/22 w sprawie budżetu Gminy Łomża na 2023 rok oraz nr XL/373/22 w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Łomża na lata 2023-2033 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2023-2033. Ponadto uwzględnione zostały zmiany w powyższych uchwałach dokonane przez Radę na XLI sesji, która odbyła się w dniu 12 stycznia 2023 roku.

W budżecie 2023 roku Rada uchwaliła podstawowe wielkości w następujących wysokościach:

- dochody ogółem 62 420 908 zł, w tym: bieżące 47 882 090,66 zł, majątkowe 14 538 817,34 zł;
- wydatki ogółem 76 333 828,79 zł, w tym: bieżące 48 579 289,28 zł, majątkowe 27 754 539,51 zł.

W związku z powyższym deficyt budżetu wyniesie 13 912 920,79 zł. Zgodnie z § 6 uchwały ma on zostać pokryty przychodami pochodzącymi z:

- niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach w wysokości 1 550 020,79 zł,

- wolnych środków, jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu gminy o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych w wysokości 562 900 zł,
- zaciąganych kredytów w kwocie 11 800 000 zł.

Powyższe zgodne jest z dyspozycją przepisu art. 217 ust. 2 pkt 2, 6 i 8 ustawy o finansach publicznych. Łączna planowana w projekcie budżetu kwota przychodów wynosi 15 112 920,79 zł, natomiast rozchody planowane są w wysokości 1 200 000 zł.

Biorąc pod uwagę przedstawione w WPF przewidywane wykonanie budżetu za rok 2022, bilans z wykonania budżetu za rok 2021 sporządzony na dzień 31 grudnia 2021 r., a także dane sprawozdawcze: Rb-27S i Rb-28S za okres sprawozdawczy od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 roku stwierdzić należy, iż Gmina będzie dysponowała wewnętrznymi bezzwrotnymi środkami w wysokości wystarczającej do pokrycia planowanego deficytu.

Tak przyjęty sposób sfinansowania deficytu budżetu spowoduje znaczny wzrost zadłużenia gminy na koniec 2023 r., które w stosunku do przewidywanego wykonania roku 2022 wzrośnie o 11 800 000 zł i wyniesie 17 200 000,04 zł, co stanowi 27,55 % planowanych dochodów ogółem (35,92 % w stosunku do dochodów bieżących). Na obsługę długu zaplanowano 500 000 zł. Skład Orzekający ponawia zastrzeżenie z uchwały Nr RIO.II-00311-114/2022 z dnia 14 grudnia w sprawie wyrażenia opinii o projekcie uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Łomża na lata 2023-2033 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2023-2033 odnośnie wysokości prognozowanych kosztów obsługi zadłużenia w roku 2023, które zaplanowano w wysokości 2,79 %. Biorąc pod uwagę wzrost stóp procentowych, który nastąpił już w roku 2022 (WIBOR 3M: 6,76%; WIBOR 6M: 7,04%), marżę zobowiązań dłużnych na poziomie co najmniej 1%, Skład Orzekający uznał, iż wydatek ten jest niedoszacowany. Wielkości te mają bardzo istotny wpływ na prawidłowe określenie relacji, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Wynik z działalności bieżącej Gminy w roku 2023 zamyka się tzw. niedoborem operacyjnym (ujemną różnicą pomiędzy dochodami bieżącymi, a wydatkami bieżącymi) w wysokości (-) 697 198,62 zł. Uwzględniając fakt, iż Gmina na pokrycie planowanego deficytu angażuje przychody wewnętrzne w postaci wolnych środków oraz nadwyżki budżetowej z lat ubiegłych w kwocie przewyższającej ujemne saldo operacyjne, Skład Orzekający uznaje, że wymóg równoważenia budżetu w części dotyczącej dochodów i wydatków bieżących, o którym mowa w art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, został spełniony. W roku 2024 zaplanowano nadwyżkę operacyjną w wysokości znacznie przekraczającej salda nadwyżek wykonanych w latach historycznych. Stanowi to zagrożenie dla realizacji budżetów lat następnych, tym bardziej, że kwota ta stanowi bazę dla projekcji nadwyżek operacyjnych kolejnych lat (wahają się one pomiędzy 13 000 000 zł, we wspomnianym roku 2024, a 7 480 000 zł w ostatnim roku spłaty). Tu również Skład Orzekający ponawia zastrzeżenie z ww. uchwały Nr RIO.II-00311-114/2022, iż: „niezrealizowanie istotnych czynników tzn. nadwyżek operacyjnych w wysokościach ujętych w prognozie może wpłynąć negatywnie na kształtowanie się relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych w latach przyszłych. Biorąc pod uwagę długi okres prognozowania na jaki przygotowano projekt Wieloletniej Prognozy Finansowej (do 2033 r.) należy zwrócić szczególną uwagę na istotne zagrożenia, jakie dla stabilności gospodarki finansowej Gminy niosą niekorzystne zjawiska makroekonomiczne, w tym

rosnący poziom inflacji, nasilający presję na zwiększenie wydatków o charakterze bieżącym z powodu znaczącego wzrostu kosztów wykonywania zadań. Skład Orzekający zauważa, iż w celu zapewnienia przestrzegania przepisów ustawy o finansach publicznych dotyczących uchwalania i wykonywania budżetów w następnych latach, na które zaciągnięto zobowiązania, niezbędne jest ciągle i wnikliwe monitorowanie przez Gminę założeń określonych w wieloletniej prognozie finansowej pod kątem faktycznej ich realizacji. Podkreślenia wymaga fakt, iż realizacja zaplanowanych kwot nadwyżek operacyjnych będzie uzależniona od zachowania przez organy Gminy Łomża konsekwentnej i bardzo rygorystycznej dyscypliny finansowej w perspektywie kolejnych lat budżetowych. Niewypracowanie dodatnich sald bieżących w wysokościach przyjętych do Prognozy może prowadzić do ograniczenia planowanych na poszczególne lata wydatków majątkowych (inwestycyjnych) Gminy, a nawet ponownego wydłużenia okresu spłaty długu.”.

Z uchwały nr XLI/381/23 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Łomża na lata 2023-2033 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2023-2033 wynika, że Gmina zamierza spłacić zaciągnięty dług do końca 2033 roku. Według założeń przedłożonej WPF od roku 2024 prognozuje się budżety nadwyżkowe (z przeznaczeniem na spłatę zobowiązań dłużnych).

Z przedstawionych w prognozie wieloletniej wartości wynika, iż w roku 2023, jak i kolejnych latach objętych prognozą spłaty długu, nie zostaną naruszone relacje, o których mowa w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. W planowanym budżecie roku 2023 wskaźnik spłaty rat kapitałowych wraz z odsetkami wyniesie 4,05 % przy maksymalnym dopuszczalnym wskaźniku obliczonym w oparciu o plan III kwartału 2022 r. stanowiącym 18,50 %. Maksymalny dopuszczalny wskaźnik obliczony w oparciu o przewidywane wykonanie roku poprzedzającego rok budżetowy wyniesie 21,43 %. Jednak możliwe to będzie jedynie **pod warunkiem zachowania dyscypliny w wykonywaniu budżetów przedstawionych w Wieloletniej Prognozie Finansowej.**

W kolejnych latach margines pomiędzy ustaloną, planowaną wartością wskaźnika, a jego dopuszczalnym ustawowo pułapem będzie kształtował się pomiędzy 3,25 % w 2024 roku do 23,88 % w roku 2031.

Biorąc powyższe pod uwagę Skład Orzekający wydał opinię o planowanej kwocie długu i o możliwości sfinansowania przedstawionego deficytu jak w sentencji.

POUCZENIE:

Od niniejszej uchwały służy prawo wniesienia odwołania do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku, ul. Branickiego 13, w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.

Przewodnicząca Składu Orzekającego

Marlena Stachurska-Janczyło